

TEISINĖ IŠVADA

2014 m. kovo 3 d.

Vilnius

Šia teisine išvada Magnusson ir partneriai advokatų profesinė bendrija (toliau – Magnusson) pateikia savo teisinę nuomonę žemiau aptartais klausimais, susijusiais su asociacijos „LINAVA“ valdymo organų formavimu ir darbo tvarka.

Išvada parengta remiantis galiojančiu Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymu bei kitais teisės aktais, asociacijos „LINAVA“ įstatais, Regioninių susirinkimų šaukimo ir darbo tvarka, kitais vidiniais teisės aktais, asociacijos priimtais sprendimais bei viešai prieinama informacija, taip pat Magnusson sukauptomis žiniomis bei patirtimi.

Magnusson pažymi, kad pateikta išvada negali būti suprantama kaip garantuojanti, jog tretieji asmenys, nepriklausantys nuo Magnusson valios, vadovausis šia išvada ir joje išdėstyta teisine nuomone bei veiks būtent taip, kaip nurodyta šioje išvadoje.

Dėl atstovavimo asociacijos „LINAVA“ regioniniuose susirinkimuose

Asociacijos „LINAVA“ įstatų (toliau – Įstatai) 6.3 punkte nustatyta, kad asociacijos regioniniame susirinkime asociacijos narį ir kandidatą į narius atstovauti gali vienas asmuo – juridinio asmens vadovas ar jo įgaliotas asmuo. Regioninių susirinkimų darbo tvarką pavesta nustatyti asociacijos prezidiumui (Įstatytų 6.4 p.). Atitinkamai Regioninių susirinkimų šaukimo ir darbo tvarkos (toliau – Tvarka) 9 punkte numatyta, kad susirinkime įmonę – asociacijos narį ar kandidatą į narius - atstovauja jos vadovas arba vadovo įgaliotas kitas asmuo; asociacijos narys ar kandidatas į narius gali įgalioti kitam asociacijos nariui ar kandidatui į narius – atstovauti susirinkime jo interesams.

Vertinant aukščiau aptartų vidinių asociacijos dokumentų nuostatas reikia pabrėžti, kad Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (toliau – Asociacijų įstatymas) 8 straipsnio 4 dalyje yra imperatyviai numatyta, jog asociacijos narys – juridinis asmuo gali būti atstovaujamas visuotiniame narių susirinkime tik to juridinio asmens darbuotojų, dalyvių ar valdymo organo narių. Tai reiškia, kad aukščiau minėtos Įstatų ir Tvarkos taisyklės neatitinka vėliau priimtos Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostatos.

Nors Asociacijų įstatymo 7 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad asociacijos organų struktūra, kompetencija, sušaukimo ir sprendimų priėmimo tvarka nustatoma asociacijos įstatuose, tačiau įstatymas tuo pačiu įtvirtina principinę nuostatą, jog asociacija veikia laikydamasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, šio bei kitų įstatymų, Vyriausybės nutarimų, kitų teisės aktų. Tai reiškia, kad jokie asociacijos „LINAVA“ vidiniai dokumentai, tame tarpe Įstatai ar Tvarka, negali prieštarauti įstatymo ar kito norminio teisės akto – šiuo atveju Asociacijų įstatymo – nuostatoms. Juo labiau, kad minėtos teisės normos priėmimo tikslas būtent ir buvo sudaryti teises prielaidas skatinti kuo didesnę asociacijos narių tiesioginį dalyvavimą asociacijos veikloje; sudaryti teises sąlygas, kad asociacijos

nariai – juridiniai asmenys – patys dalyvautų asociacijos veikloje, įgaliojimus atstovauti išduodant ne kitam asociacijos nariui ar apskritai netgi su asociacijai nesusijusiems tretiesiems asmenims, o tik to paties įgaliojimą išduodančio asociacijos nario – juridinio asmens - darbuotojui arba dalyviui, arba valdymo organui.

Aptariamu atveju reikia pastebėti ir tai, jog Įstatymo 7 straipsnio 4 dalis numato, kad asociacijos organui (konferencijai, suvažiavimui, kongresui, asamblėjai ar kt.), turinčiam dalį visuotinio narių susirinkimo teisių, taikomos šio Įstatymo nuostatos, taikytinos visuotiniam narių susirinkimui. Tai savo ruožtu reiškia, kad regioninių susirinkimų sušaukimo ir vedimo tvarkai, tiek kiek ji nereglamentuota Įstatuose ir Tvarkoje, *mutatis mudandis* taikytinos visuotiniam narių susirinkimui (kongresui) taikomos Įstatymo nuostatos, tame tarpe Įstatymo 8 straipsnio 4 dalis.

Galiausiai pastebėtina, kad, remiantis turima informacija, aukščiau aptartų reikalavimų asociacija „LINAVA“ *de facto* laikėsi organizuodama 2011 metais vykusį kongresą bei pakartotinį Vilniaus regiono susirinkimą, kuriuose atstovauti įmonę buvo leidžiama tik nario akcininkui, stebėtojų tarybos ar valdybos nariui ar darbuotojui.

Apibendrinant aukščiau išdėstytas aplinkybes manome, kad regioniniame asociacijos „LINAVA“ susirinkime turi būti vadovaujamosi Asociacijų Įstatymo 8 straipsnio 4 dalies nuostata. Tai reiškia, kad regioniniame susirinkime, kaip ir kongrese, asociacijos narį ar kandidatą į narius gali atstovauti tik to asmens darbuotojas, dalyvis ar valdymo organo narys.

Dėl kandidatų į prezidento postą ir revizijos narius skaičiaus

Antruoju klausimu yra siekiama gauti atsakymą, ar asociacijos „LINAVA“ Įstatai ir/ar kiti vidiniai dokumentai numato kokį nors ribojimą dėl regioniniuose susirinkimuose keliamų kandidatų į prezidento postą ir revizijos komisijos narius skaičiaus.

Asociacijos „LINAVA“ Įstatų 7.2.3 punktas suteikia teisę visuotiniam asociacijos narių susirinkimui (kongresui) rinkti ir atšaukti prezidentą, prezidiumo narius ir revizijos komisijos narius.

Įstatų 10.1 punktas numato, kad asociacijos prezidentas renkamas iš regioniniuose susirinkimuose iškeltų kandidatų. Jei alternatyvių kandidatų yra daugiau kaip du, ir pirmajame balsavimo ture nei vienas iš jų nesurenka daugiau kaip pusės dalyvaujančių kongrese narių balsų, tada skelbiamas antrasis balsavimo turas, kuriame prezidentas renkamas iš dviejų kandidatų, pirmajame balsavimo ture surinkusių daugiausiai balsų. Atitinkamai Įstatų 14.1 punkte numatyta, kad asociacijos finansinę veiklą tikrina komisija, kurią renka kongresas ne ilgesniam kaip dvejų metų laikotarpiui. Revizijos komisijos nariais gali būti fiziniai asmenys, turintys kvalifikacijos diplomus. Revizijos komisijos nariais negali būti asociacijos prezidiumo nariai bei sekretoriato darbuotojai.

Tuo tarpu Tvarkos 21 punkte nustatyta, kad kandidatus į prezidentus, prezidiumo ir revizijos komisijos narius gali siūlyti tik asociacijos nariai. Nors šios Tvarkos 22 punktas numato, kad rinkimuose kongrese nuo regiono dalyvauja ne daugiau kaip du kandidatai vienai nustatyta kvotos vietai, tačiau šis ribojimas taikytinas tik kandidatams į prezidiumo narius, kadangi kvotoms regionams, remiantis 1999-12-16

prezidiumo nutarimu Nr. 03-33, yra nustatytos tik prezidiumo nariams (Įstatų 9.4 p.), tačiau tokių kvotų nėra nustatyta kitiems valdymo organams, tame tarpe revizijos komisijai ar, juo labiau, prezidentui, kuris yra vienasmenis valdymo organas. Šią išvadą patvirtina ir ta faktinė aplinkybė, kad, remiantis turima informacija, 2011 metų Kongrese buvo iškelti aštuoni kandidatai į revizijos komisijos narius, t.y. jokia „kvotų“ taisyklė nebuvo taikoma.

Apibendrinant konstatuotina, kad asociacijos „LINAVA“ įstatai nenumato jokio ribojimo dėl regioniniuose susirinkimuose galimo iškelti kandidatų į prezidento postą ir revizijos komisijos narius skaičiaus.

Dėl artimos giminystės ryšiais susijusių asmenų kandidatavimo į skirtingus valdymo organus

Trečiuoju klausimu yra siekiama gauti atsakymą, ar artimos giminystės ryšiais susiję asmenys (tėvas ir sūnus) gali būti renkami kandidatais į skirtingų asociacijos „LINAVA“ valdymo organų – prezidiumo ir revizijos komisijos – narius.

Kaip jau minėta, asociacija, tame tarpe ir jos valdymo organai bei jų nariai, savo veikloje privalo laikytis visų Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų nuostatų.

Pagal bendrąsias Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – CK) įtvirtintas nuostatas, juridinio asmens valdymo organų narys juridinio asmens ir kitų juridinių asmens organų narių atžvilgiu turi veikti sąžiningai ir protingai (CK 2.87 str. 1 d.), jis turi būti lojalus juridiniam asmeniui (CK 2.87 str. 2 d.). Juridinio asmens valdymo organo narys privalo vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti juridinio asmens interesams (CK 2.87 str. 3 d.). Valdymo organo narys privalo pranešti kitiems juridinio asmens valdymo organo nariams arba juridinio asmens dalyviams apie aplinkybes, susijusias su esančiu ar gresiančiu interesų konfliktu (CK 2.87 str. 6 5 d.).

Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad viena iš revizijos komisijos funkcijų yra nepriklausomas finansinių atskaitomybių, finansinės veiklos dokumentų tikrinimas (Įstatų 14.2. p.), o prezidiumo veikla, pasireiškianti per darbo užmokesčių nustatymą (Įstatų 9.8.5. p.), įvairių įkainių ir tarifų tvirtinimą (Įstatų 9.8.7. p.), gali būti vienu iš tikrinimo objektų revizijos komisijai atliekant patikrinimus. Tai reiškia, kad artimos giminės ryšiais susijusių asmenų buvimas šių asociacijos valdymo organų nariais (prezidiumo ir revizijos komisijos) tikėtina programuotą nuolatinę interesų konflikto situaciją šiems asmenims vykdant savo tiesiogines funkcijas.

Apibendrinant aukščiau išdėstytas aplinkybes manome, kad nors asociacijos „LINAVA“ įstatai ir kiti vidiniai dokumentai nedraudžia artimos giminystės ryšiais susijusius asmenis rinkti kandidatais į skirtingus asociacijos valdymo organus (prezidiumą ir revizijos komisiją), tačiau šių asmenų išrinkimas ir pareigų ėjimas galimai sąlygotų nuolatinę interesų konflikto situaciją jiems vykdant savo tiesiogines funkcijas. Tai savo ruožtu galimai sąlygotų Civilinio kodekso nuostatų pažeidimą.

Magnusson ir partneriai vardu
Advokatas Marius Liatukas